

avé între asemenea împregiurări vre-un rezultat cooperarea în Africa-de-Ost. Dacă mai avem în vedere și atitudinea Franceii, care, după cele mai noue declarații ale lui Goblet, nu corespunde deloc așteptărilor ce le nutriam în Berlin și în Londra, ne temem mult, că pretinsa solidaritate a puterilor creștine în contra negustorilor de sclavi e foarte verménoasă.

Dela universitatea săsească.

În ședința de ieri a adunării generale a universității săsești și a celor șapte județe s'au votat bugetele pentru anul 1889.

Budgetul casei principale a universității s'a statorit în următoarele cifre:

Venit:

1. venit ordinare . . .	160.433 fl. 85 cr.
2. venit extraordinare . . .	1.681 " 11 "
3. rest de cassă . . .	15.000 " — "
Suma . . .	177.124 fl. 96 cr.

Cheltueli:

1. Cheltueli ordinare, între care dotațiuni sistematice pentru școli și institute de învățământ, în suma de 88.560 fl., ear' dotațiuni nesistematice pentru anul viitor 900 fl.	123.087 fl. 48 cr.
2. Cheltueli extraordinare	38.669 " 53 "
3. Bani gata . . .	15.000 " — "
Suma . . .	176.757 fl. 01 cr.

Rémâne prin urmare din venit un excedent de 367 fl. 95 cr.

Budgetul celor șapte județe s'a statorit în cifrele următoare:

1. Venit . . .	54.479 fl. 65 1/2 cr.
2. Cheltueli . . .	54.359 fl. 32 cr.
Rémâne excedent . . .	46 fl. 33 1/2 cr.

Observăm, că dintre cheltuelile celor șapte județe 20280 fl. se varsă la cassa principală a universității ca contribuție la dotațiunile școlilor.

Celelalte obiecte pertractate în ziua aceasta s'nt neînsemnate. De aceea mai reproducem numai vorbirile de încheiere a adunării generale.

Presidentul conte Bethlen: „Așa am ajuns la finea sesiunii ordinare a periodului electoral de trei ani expirat. Nu voesc să recapituliez afacerile mai importante pertractate în decursul ei, căci acelea s'nt cunoscute. Numai una voesc să accentuez: La deschiderea sesiunii prime 'mi-am exprimat dorința, ca între presidiu și onorata adunare generală să se desvolte un raport amical, întemeiat pe încredere reciprocă. Cu bucurie sinceră constatez, că această dorință s'a împlinit. Urmasarea îmbucurătoare a fost, că prin aceasta multe greutăți s'au delăturat și aparatul universității săsești autonome a funcționat normal. Mă felicitiez și Vă felicitiez, domnilor deputați, și acest rezultat și declar de încheisă ultima sesiune a acestei adunări generale“.

Albert Arz: „Prea Onorate Domnule comite suprem și comite săsești! Ai fost atât de bun să reamintesci cuvintele, prin care în anul 1886 ai luat presidiul în această universitate și ai deschis prima ședință a universității atunci de nou alese. Ne-ai îmbucurat prin declarațiunea, că raportul de încredere reciprocă este stabilit. Noi înainte de

toate ne simțim deobligăți a mulțumi pentru aceasta. Dar' ne aducem aminte și de celelalte cuvinte din acea vorbire de deschidere, prin care ne-ai asigurată, că recunoști și prețuiești înalta valoare a instituției universității și că vei sprigini cu căldură și din toate puterile nișuiește ei, care întesc spre binele public, și conclusele ei, intru-cât acestea corespund legilor.

„Noi s'ntem în plăcuta poziție de a constata, că toate sau cel puțin aproape toate conclusele, pe care le-a adus universitatea în acest period de trei ani, au fost aprobate de înaltul guvern, ear' în aceasta recunoașem bucurios dovada, că D-ta ai spriginit conclusele din toate puterile. Credem însă a afla aici și dovada, că conclusele noastre n'au părăsit terenul legal și că nișuiește universității preste tot nu s'nt îndreptate spre încungurarea sau violarea legii, după-cum s'a susținut din multe părți, ci spre realizarea ei.

Durere, că nișuiește noastre n'au ajuns încă acest scop. Starea creată de statutul de organizare, pe care și Excel. Sa dl ministru de interne a numit-o stare excepțională, — această stare durează încă, și dacă universitatea actuală n'a creșut de oportunitate să înceapă nou negociări, pentru a pune capăt acestei stări și a crea un statut de organizare conform legii, ea totuși trebuie să dea expresiune așteptării legitime, că art. de lege XII din 1876 nu preste mult va intra pe deplin în vigoare și îngustul cerc, pe care legea l'a lăsat universității, va fi neștirbit recunoscut.

„Trebuie să exprimăm și speranța, că locul de president al universității va fi încurând definitiv ocupat și în conformitate cu tradițiunile de până acum. Dar' ori-cât de tare dor aceste rane deschise, ele nu alterează reverența personală față cu presidentul nostru. Sciu, că cu toții ne unim în acest sentiment, că fiecare dintre noi, — și dacă nu va mai fi în universitatea viitoare, — cu bucurie își va aduce aminte de acela, care a condus pertractările noastre totdeauna cu cunoștință de cauză și prudență, cu obiectivitate și dreptate.

„Să trăească presidentul nostru!“

CORRESPONDENȚA

„TRIBUNEI“.

De pe valea Muréșului, 20 Noemvrie 1888.

În prima linie organele bisericesci și școlare au datorință, de a înainta și cauza învățământului popular. Noi în arhiepiscopul gr.-or. din Transilvania chiar din acest motiv am înstituit în senatul școlar al consistoriului un post de referent salariat cu 1200 fl. și 200 fl. bani de curătur. Ați acest post îl ocupă un domn care odinioară a fost și deputatul sinodal al cercului Alba-Iulia.

Având acestea în vedere, m'a surprins mult următorul fapt: În luna lui August a. c. s'a trimis din acest tract pe cale oficială mai multe concursuri pentru posturi vacante la școlile din tract, care însă numai în 5/17 Noemvrie a. c. s'au publicat în Nr. 114 al ziarului destinat pentru asemenea publicațiuni, și încă cu data: „Alba-Iulia în 3 Noemvrie 1888“ — ca-și-când aceste concursuri ar fi fost numai cu 2 zile mai înainte expedate dela Alba-Iulia de către respectivul domn protopresbiter.

Interesându-mă de starea lucrului, am aflat, că acele concursuri pentru posturi de învățători s'au fost trimise în luna lui August, că acelea au stat la consistor până la publicarea întârziată de acum și că cu toate urgiările și întrebările, dl referent susținea sus și tare, că acele concursuri deja s'au publicat. Acum noi ne trezim, că se publică „post festa“, căci salarele votate nu se dau la învățători, care numai la Crăciun ar pute să intre în postul lor. Creștinii noștri 'și-au ajutat cum au putut, ca să nu le rămână școlile goale, din cauza neînțeleșelor întrelăsări în cauze așa momentose. Oare de aceea avem referent școlar bine salariat în consistor?

Toate ca toate, dar' falsificarea datului la concursul publicat nu convine nici cu pozițiunea bisericescă, cu atât mai puțin cu legea, și aici s'a dat de gol o intrigă țesută de sus în contra capului nostru tractual. *Vedremo!* *Aristid.*

Cestiuni bisericesci.

(Urmare.)

Astfel forul acesta al treilea, cu privire la averea bisericeii, a socotit de acceptabil, ca edificiul bisericeii, fundul bisericeii și apartinențele bisericesci (cu excepțiunea cărților liturgice în limba slavă) să le țină sieși, neîmpărțite și în natură, comuna bisericescă acuzătoare română, ear' valoarea de extimațiune a obiectelor acelea să o plătească în bani comunei bisericesci acuzate sërbe, luându-se de proporțiune numărul sufletelor. Comuna bisericescă acuzată încă s'a învoit la aceea, ca edificiul bisericesc și apartinențele bisericesci să se predee în natură drept parte comunei bisericesci române, însă suma de răscumpărare după obiectele înșirate o pretinde, nu în proporțiune la numărul sufletelor, ci în proporțiune egală, adică pretinde jumătate din prețul de extimațiune, și în această proporțiune dorește, ca și din fundul bisericeii să i-se predee jumătate în natură.

Dar' această pretensiune a părții acuzate, cu referență la parte egală, nu e basată și nu o spriginesc nici trecutul, la care se provoacă, nici conceptul juridic de corporațiune ce l'a citat de argument. Că deși ar fi dovedit aceea, că populațiunea comunei Chinez odinioară o formau Sërbi în preponderanță sau exclusiv: din aceasta nu se poate deduce, că în 1802 la zidirea și ajustarea bisericeii și preste tot la întemeierea comunei bisericesci Sërbi ar fi contribuit cu valori mai mari decât Românii sau cu valori ce ar fi fost egale cu ale Românilor, și nu se poate deduce atunci, când însăși acuzata comună sërba în 1872, cum se adeverește sub O., le-a declarat toate de comune și s'a pronunțat însăși, că nu are să pretindă parte separată sau exclusivă din averea bisericescă. Și în disertațiunea istorică ce o produce acuzata partidă sub Nr. 21 încă se ține aceea, că în comuna Chinez încă la 1716 numărul Sërbor scăduse foarte și locurile lor le-au ocupat tot mai mult Românii.

Ear' ce privesc argumentațiunea părții acuzate ce a împrumutat-o din conceptul juridic de corporațiune, în Chinez n'au fost două corporațiuni de comune bisericesci gr.-or., ci numai una, și astăzi încă este așa: comuna bisericescă gr.-or. din Chinez, fără atribut de naționalitate, și că aceasta în originea sa s'ar

fi format prin o împreunare din două corporațiuni existente, aceasta nu afirmă nici acușării. Și se susține același principiu, că subiectul drepturilor la avere în comuna bisericescă nu l-au format și nu l' formează singuraticii membri ai comunei bisericesci, ci a subiect însași corporațiunea ideală, comuna bisericescă; dar' când legea, anume articolul IX. din 1868, permite, ca membrii unei corporațiuni să se poată despărți și să înființeze două corporațiuni noue, atunci acea corporațiune nouă, care se compune din minoritatea singuraticilor membri ce se despărți și n'au posedat avere separată sau separate părți de avere, la nici o întemplantare nu poate forma o pretensiune mai mare la averea corporațiunii vechi desființate, decât ce ar compete singuraticilor membri ai ei, adică cât ar fi putut duce aceștia cu sine în cazul, dacă dinșii ar fi fost subiecte de drept la avere în corporațiunea veche. Că la din contră în cazul unei împărțiri egale s'ar pute întemplantă, ca o minoritate ce dispare (de exemplu 10 suflete față cu 1000) să i facă majorității celei mari imposibilă o constituire în noua comună bisericescă, care, chiar pentru numărul seu cel mare, numai cu spese mai multe s'ar pute susține ca comună bisericescă. Aceasta n'a putut voi citatul articlu de lege IX. din 1868, din care de altă parte nu se poate explica sau concludă nici acea intențiune, că ar fi voit cu ori-ce preț să facă posibil ori-cărei minorități a înființa nouă comună bisericescă independentă, în loc de a se alătura ca filială la altă comună bisericescă gr.-or. de aceeași naționalitate. De altmintearea aici nu este permis să perdem din vedere nici acea împreunare, că acușării sërbi, fiind cu mult mai puțin la număr, au lipsă de o bisericeă mai mică decât actorii români.

Poporațiunea sërba acuzată crede să pretindă parte egală din averea comună bisericescă, și pentru aceea, că apartinențele bisericesci în parte mai mare poartă inscripțiuni slave. Dar' faptul acesta în sine nu motivează pretensiunea acușării în privința drepturilor la avere, deoarece inscripțiunile slave nu exclud aceea, că la procurarea acelor apartinențe Români, fiind în majoritate, au contribuit în măsură mai mare, decât Sërbi, care s'nt în minoritate, cu care dinșii fiind de o religione au format împreună o comună bisericescă — sub jurisdicțiunea metropolitului sërbi și a episcopului sërbi.

(Va urma.)

CRONICĂ.

Maiestatea Sa Monarchul s'a îndurat preagrații a dării din cassetta Sa privată câte 100 fl. pentru zidirea unei biserice gr.-or. în Peatra, comitatul Solnoc-Dobăca, și pentru restaurarea bisericeii gr.-or. din Saldorf, comitatul Tirnavei-mari; a mai dăruit 150 fl. pentru zidirea bisericeii gr.-or. din Mănăreșu, comit. Hunedoarei.

Un întreg oraș sub controlă medicală. În Teresopol boala de ochi egipteană a luat dimensiuni atât de mari, că magistratul a dispus vizitarea medicală a fiecărui locuitor. Acela, care a fost declarat bolnav de ochi, a fost trimis în spital. Numai cei mai bine situați pot să rămână acasă.

Vânătoare cu gonaci. Duminecă la 25.l. c. reuniunea de vânători din Sibiu va

a-și reafila aerul protector părintesc. Dar' încercarea nu-i succese. Aveam încă în prea viuă amintire o conversație ce avuse loc cu câteva zile mai înainte între noi. Catia afirmase, că un bărbat se îndrăgostese mai ușor decât o femeie și el scie să-și dea amorul mai ușor pe față decât o femeie.

„Bărbatul poate să spună, că iubește; femeia nu poate“, — duse ea.

„Ear' eu s'nt de părerea, că unui bărbat nu-i e permis, el nu poate să spună, că iubește“, răspuse dînsul.

„Și pentru-ce nu?“ întrebai eu.

„Pentru-că ar fi totdeauna o minciună. — Ce destăinuire este aceea, că omul iubește? Ca-și-când ar avé numai să o dîcă, și ca-și-când îndată s'ar nasece ceva dintr'asta; tron — el iubește! Ca-și-când nemijlocit după roțirea acestui cuvânt ar avé să se întemplantă vre-o minune. Îmi pare“, — continuă dînsul, — „că oameni de acia, care ține atât de solemn: „eu te iubesc“, se mint pe sine orice și mai rău, mint pe alții.“

„Cum se înțelegea dar' o femeie, că este iubită, dacă nu i-se spune?“ — întrebă Catia.

„Acea nu o sciu“, — răspuse dînsul; — „fiesce-care vorbesce în felul seu. Dar' s'nt sentimente, pe care le înțelege omul îndată. De câte-ori cetesc romanuri, îmi închipesc totdeauna fețele zăpăcite ale locotenenților Strelski ori Alfred, când declară: „Eleonora, te iubesc!“ Ca-și-când ar crede, că are să se întemplantă îndată ceva neobișnuit; dar' nu se întemplantă nimic nici cu ea, nici cu el: ochii, nasul, gura — cu un cuvânt toate rămân ca și mai nainte.“

(Va urma.)

arangi o vênătoare cu gonaci pe hotarul Cașolului. Întrunirea va fi la 8 oare dimineța în Cașol.

Hymen. Coriolan Bireescu, teolog absolut, și d-soara Ofelia Ursulescu din Lugoj 'și-au sêrbat cununia lor Duminecă în 18 Noemvrie n., în biserica greco-orientală din Lugoj.

Așa nu le place! Din motivul, că jurații din Cluj au achitat cu majoritate de voturi pe redactorul Korbuly dela „Erdélyi Híradó“, acuzat pentru vătămarea de onoare de către redactorul Magyary dela „Ellenzék“, acest din urmă s'a supărat foc. Într'un articol lungușor, după care mai promite unul, el scoate la iveală, că jurații cu opt contra patru voturi au recunoscut, că cuprind vătămarea de onoare articoliu incriminați, și cu toate acestea nu l'au achitat învinovat pe scriitorul lor. De aici vine la concludsiunea, că în Ungaria se pot comite nepedepsite fapte contrare legii, că onoare cetățenilor este vătămărită, și prin verdictul juraților oameni cu inclinațiuni rele s'nt încurajați la fapte criminale. „Cu alte cuvinte“ — continuă Kosuth-istul clujan — „în această viață socială, și de altmintearea corupți, nici în conștiința liberă a cetățenilor nu se poate afla un corectiv pentru vătămările de onoare“. Foarte bine, dar' când noi s'ntem trimiși la pușcări pentru convingerea noastră politică, când jurații cetesc printre rëndurile celor-ce au scris ceea ce le place, când ne judecă cu inima, ear' nu cu mintea și nu după măsura dreptății, ci după a patriotisimului lor maghiar, atunci jurații s'nt expresiunea suverană a opiniei publice, ear' cât pentru corectivul libertății convingerii și a cuvântului nostru ne putem pune pofa în cuiu. Atunci toată presa maghiară este încântată de libertatea conștiinței juraților maghiari, căci „ja Bauer, das ist was Anderes!“

Sarah Bernhard pusă la bir. Concetățenii noștri maghiari din Budapesta, vrând să imiteze pe Nemții din Viena, au pus la bir pe renumita actriță pentru venitul ce l'a avut în capitală. Mai mult 's'au cerut 20 fl. — sub povara execuției — și pentru cei patru cățeluși ce-i poartă actrița cu sine; pentru această necomplășită tot magistratul s'a rugat în urmă de iertare de celebra artistă.

Sêrbarea zilei nasterii a metropolitului din Bucovina. Cetim în „Revista Politică“: În 14/26 Noemvrie a. c. împlinesc Eminența Sa arhiepiscopul nostru Silvestru 70 de ani ai vieții sale. Activitatea și meritele acestui ilustru bărbat pentru biserica noastră ortodoxă-orientală din țeară, marel seu devotament și succesele sale pentru luminarea și desvoltarea culturală a poporului pe toate terenurile, stăruința sa neobosită pentru binele țerii și însemnătatea productelor sale literare, obligă pe diecesanii ortodoxi-orientali ai Bucovinei a sêrba cu iubire fiercască și solemnitate această zi însemnată și a aduce I. P. S. Sale cu respectuoasă supunere omagiile sale de mulțumire și recunoștință. Dina aceasta se va sêrba în diecesă după următorul program: În diecesă: Duminecă în 13/25 Noemvrie a. c. în toate bisericele diecesei celebrarea s. liturgii cu doxologie. În capitala țerei: Luni în 14/26 Noemvrie a. c.: 1. Dimineța la 9 oare serviciul dîdșec în biserica catedrală cu doxologie. 2. La 11 oare dimineța plecare în corpore a clerului, patronilor bisericesci, a eparhioșilor și a altor deputațiuni la reședința metropolită. 3. Aducerea felicitărilor omagiale I. P. S. Sale arhiepiscopului și metropolitului împreună cu predatea adresei din partea diecesanilor. Splendoarea acestei sêrbări însemnate afirnă dela numeroasa presentă a diecesanilor. Adresăm asadar un apel călduros și frățesc către toți diecesanii dreptcredinșii, care nutresc în suflet și în inima lor sentimente de mulțumire și de venerare către acest rar bărbat al bisericeii, ca să binevoască a ilustra cu presentă lor această sêrbare.

† Dora d'Istria. Se telegrafează din Florența, că distinsa literată, contesa Dora d'Istria, recte prințesa Ghica măritată Koltzoff-Massalski a încetat din viață în urma unui atac de apoplexie. Prințesa Elena Ghica s'a născut la Bucuresci în anul 1828, Ianuarie 22. Tatăl ei a fost principele Mihail Ghica. Ea 'și-a făcut un nume celebru în literatura universală prin scrierile ei pline de spirit, publicate parte în limba italiană, parte în cea franceză. Obiectul scrierilor ei au fost cu predilecțiune stările sociale ale popoarelor orientale, romanice și germane, pe care ea le-a cunoscut din tèmeiu din călătoriile sale îndelungate. Pseudonimul Dora d'Istria a ascuns pe una dintre cele mai nobile fiece ale poporului românesc, și pierderea ei este un eveniment dureros pentru noi toți.

Un artist român în America. Dl Grigorie Gabrielescu, care odinioară a fost refuzat la teatrul național din Bucuresci, se află în America și se produce cu succes. Eată ce scrie „L'Utopista“, organul dlui Francesco Mottino, directorul operi din Milan, despre dl Grigorie Gabrielescu: „Acest tânăr artist, valoros, pe cât e de modest, a câștigat în America succese triumfale, ca cântăreț și ca actor, și noi s'ntem foarte mulțumiți de aceasta, mai întâiu pentru-că merită acest noroc; și apoi pentru-că dl Gabrielescu e unul din cei mai iubii elevi de declamație lirică, pe care i-a avut dl Mottino. Dl Gabrielescu în puțină vreme s'a făcut artist celebru și noi sperăm, că în scurt timp va fi unul din cei mai mari lirici și cântăreți. Pentru arta de actor inteligentă viuă îl ajută; pentru cea de cântăreț vocea îl înalță.“

Din Vatican. În cel mai de-aproape consistor Papa va numi de cardinali: pe arhiepiscopii din Rouen, Lyon, Mecheln și Praga, apoi pe un prelat spaniol și pe doi

cum de ori-și-ce tèmeiu, care ne face să tremem prin lume alergând ca o feară gonită de vênători, fără de astêmpăr, fără de încredere, fără de repaus, cu inima mereu înclăștă. Rêsvrățiți contra firii noastre, care e firea a toate, ne e ca-și-când tot ceea-ce are ființă, până chiar și cel din urmă fir de carbă, ne-ar dușmăni cu dușmănie neîmpăcată.

(Va urma.)

Fericire casnică.

— Novela —

De contele Leo Tolstoy.

Traducere de Gil.

(Urmare.)

Florăria era deja încuiată și nici un singur grădinar nu era de față. (Toți erau scoși la lucrul de câmp).

Sonja alergase după cheie, dar' el nu așteptă după ea, se urcă pe grîndi, se ridică până la o creangă și sări înlăuntru.

„Faci bine să-ți dai farfuria?“ — îmi strigă dînsul.

„Nu; aș vré să culeg înșami; o să aduc cheia“, — dusei, — „îmi pare că Sonja nu o află . . .“

Dar' în momentul acesta îmi veni pofa să observ ce face dînsul acolo, cum arată, cum se mișcă, scurt, cum se poartă, când crede, că nu-l vede nimenea. Ori poate-că în momentul acesta nu voiam să-l perd nici pentru o clipă din ochi. Mă dusei deci în virtul degetelor printre burueni până pe partea cealaltă, unde era zidul mai scund, mă urcai pe o bute goală, astfel, că zidul îmi ajungea numai până la pept și mă întinsei preste el. Ochii mei rătăceau căutând prin tot spațiul florăriei cu arborii ei bêtrâni și încovoiați și

frunzele late, dentate, de care atirnav greu cireșele negre și pline, și vîrîndu-mi capul sub rociul întins deasupra clădirii, zării pe sub crengile unui cireș bêtrân pe Sergey Michaylici.

El credea pe semne, că m'am dus și nimenea nu-l poate vedé. Își luase pălăria din cap și își închise ochii. Ședea pe trunchiul unui cireș bêtrân și învîrta harnic pîntre degete o bucată de rășină de cireș. Deodată clăi din umeri, deschise ochii și borborosi un cuvânt oare-care. Acest cuvânt și acest zîmbet îi sêmăna lui atât de puțin, încât mă rușinasem pentru-că l'am pândit. Îmi era ca-și-când ar fi dîș „Mașă!“ Imposibil! Cugețai. „Mașă dragă“, — repetă dînsul și mai încet și mai drăgălaș. Dar' acum înțelesei și mai clar aceste două cuvinte. Inima îmi bătea foarte vehement, eram într-o agitație grozavă, mă simțeam cuprinsă momentan de o astfel de bucurie, încât trebuia să mă țin bine de pârte ca să nu cad.

El auți șgomotul ce am făcut, se uită spăriat împregiur, își plecă apoi momentan ochii și roși preste toată fața ca un copil. El voia să-și dîcă ceva, dar' nu putea, și obrajii lui se învîlură tot mai mult într-o roșeață adîncă. Într'aceea totuși zîmbi, când se uită la mine. Și eu am zîmbit. Fața lui sclipia de bucurie. Omul acesta nu mai era un unchiaș bêtrân, care mă desmierda și îmi dădea sfaturi, era un bărbat de seama mea, care mă iubia și avea teamă de mine, un bărbat, pe care îl iubiam și îl tèmeam și eu. Nu am grăit nici o vorbă, ne privirăm numai reciproc. Dar' el își încreși fruntea deodată, zîmbetul și luciul dispărură din ochii lui și el luă earăși țînuta rece, părintească, față cu

mine, ca-și-când am fi comis un rău, ca-și-când 'și-ar fi recăștigat earăși conștiința și m'ar sfătui oare-cum să mă călesc.

„Coboară-te, poți să te lovești“, — duse el, — „și netedește-ți pêrul; cum areți!“

De ce se preface? De ce vrea să mă supere? Cugetai necăjită. Și în momentul acesta mă cuprinsé pofa neînfrenată, de a-l aduce în și mai mare perplexitate și de a-mi încerca puterea asupra lui.

„Nu; și eu vreu să culeg cireșe“, — dusei, — și apucând o creangă de aproape, mă ridicai pe zid.

El nu avuse timp să-mi ajute — sărișem deja în jos și mă aflam în florărie.

„Ce nebunie!“ — grăi el roșind earăși și încercând să-și ascundă confusiunea în dosul unei fețe necăjite. — „Puteai să te lovești. Și cum vei ești acum?“

El devenise tot mai perplex; ear' eu nu mă mai bucuram de perplexitatea lui, ba îmi era acum dureroasă. Și eu devenii perplexă; am roșit, m'am îndepărtat de lângă el și nu mai sciam ce să țic, și astfel începui să culeg cireșe, pe care însă ear' nu sciam unde să le pun. Îmi faceam muștrări, îmi părea rău pentru ceea-ce am făcut, începui să mă tem și îmi era ca-și-când m'aș fi dejosit prin această purtare a mea pentru totdeauna în ochii lui. Noi tăcurăm și ne era la amândoi greu la suflet.

În sfîrșit veni Sonja cu cheia și ne scoase din situația desperată. Dar' încă multă vreme am încunguriat să vorbim unii cu alții și ne adresam amândoi la Sonja.

Când ne-am întors earăși la Catia, care ne asigură, că nu durmise deloc, ci a aușit toate, ear' mă liniștii, și el se încercă din nou

italieni; numirea unui cardinal german rămâne de așteptat, deoarece Papa voese pe arhiepiscopul din Colonia; ear guvernul german a propus pe episcopul primat din Breslau.

Prima cale ferată prin Palestina. Dela Iaffa până la Ierusalim se construiesc o cale ferată, lungă de 24 kilometri, care leagă marea cu sfânta cetate. Această cale ferată face ca Palestina să se deschidă și mai mult din aspectul ei vechi orientat. Ierusalimul se schimbă din zi în zi, porțile nu se mai închid, strazile se largesc, se edifică mereu case mari europenești. Până la începutul secolului nostru Ierusalimul avea încă un caracter oriental, străzile și casele aveau aceeași formă ca în vremile vechi, pașii pe aceleași petri, pe care a pășit oarecând Isus Christos cu apostolii săi. Aici e totul civilizat, sunt hoteluri, teatre, cafenele și alte edificii de acest fel. Betleemul ori „Vilaimul” încă înainte cu 20 de ani era un sat sărac, astăzi e un orașel frumos și bine situat. Cetatea Sicheim, astăzi numită Naplouse, este plină de fabrici. În locul unde Iudeii vechi se închinau cu sfântă pietate la mormintele lui Iosua și Iosif, aici se află o fabrică de săpun. Preste tot Palestina e atât de schimbată, încât David — poetul-lege — nu și-ar cunoaște regatul și în loc de Psalmi cu trîmbițe și chimvale el ar plânge ca Ieremia cu „O tempora, o mores!”

Câteva cestiuni metodologice.

(Studiu asupra unor capitole din „Logica” d-lui T. Maiorescu. Ed. II. București 1886).

De Stefan Velovan

(Urmare).

Ni se impune astfel întrebarea: Care este certitudinea ce a realizat în științele speciale progresul lor enorm? Răspundem: Este certitudinea relativă, întemeiată pe mulțimea și exactitatea experiențelor făcute asupra aceluiași raport de coexistență ori succesiune. O noțiune ori o lege e cu atât mai întemeiată, cu cât ea e rodul unei inducțiuni purceuse din mai multe cazuri de observațiune concretă. Nexul, pe care îl exprimă, e cu atât mai necesar, mai imperios și mai sigur, cu cât el este rezultat inductiv al mai multor cazuri de experiență. Experiențele genului omnesc, de când s'a deșteptat conștiința în el și până astăzi, sînt câmpul de observațiuni nenumărate, din care s'a indus bună-oară judecata, că „omul e muritor” ori că „de două-ori doi sînt patru”. Nota muritor n'ar fi necesar coexistență cu celelalte note din noțiunea om, dacă ar fi existat vre-un cas concret, care să împedea o astfel de inducțiune. Dacă alăturarea unor obiecte concrete la alte două obiecte ar fi produs vre-odată o colecțiune de mai multe sau mai puține obiecte de aceeași cantitate, teorema aritmetică 2x2=4 n'ar mai înfățișa un nex necesar. Copilul nu este conșciv de necesitatea acestui nex în asemenea grad ca omul crescut. Causa acestei deosebiri în tăria convingerii o găsim în numărul experiențelor unuia și ale altuia. Cel din urmă a repetat inducțiunile sale de nenumărate-ori cu voe ori fără voe, întemeiind rezultatul dobandit pe o basă de experiență mai bogată. Bogăția experienței este singurul criteriu al acelei certitudini, care există în om. Această bogăție, rezultată din deseale ocaziuni de a face experiență, a înălțat certitudinea multor nexuri până la acel grad, încât în fața lor începem a nu mai ține seamă de adevărul lor prin neconținutele experiențe. Astfel de nexuri induse sîntem obișnuiți a le considera de atât de evidente și de sigure, încât nici prin minte nu ne vine să încercăm adevărul lor întocmind noue experiențe. Felul acesta de nexuri sînt adevărurile exprimate în judecățile ce se numesc axiome. Despre valoarea logică și metodologică a axiomelor credem, că nu va fi de prisos să mai adaugem câteva cuvinte.

În § 52, pag. 126, despre demonstrațiune, judecățile se deosebesc în: 1. „Judecăți fundamentale, a căror certitudine este dată în ele însele și nu mai trebuie, nici mai poate fi argumentată din alte judecăți. Aceste judecăți se numesc axiome (axiomata)”. 2. „Judecățile derivate, care primesc certitudinea lor dela axiome, adecă teoremele (theoremata)”. Deosebirea aceasta este pe deplin exactă. Sînt judecăți, care nu au fost dobândite prin inducțiune din experiență, ci prin derivarea lor din alte judecăți cu ajutorul deducțiunii, precum sînt teoremele matematice. Sînt însă și judecăți, care nu pot fi derivate în mod deductiv din alte judecăți, din cauza simplității raportului ce exprimă. Acestea sînt axiome. Cestiunea este, credem, a se înțelege așa, că nu găsim judecăți mai sărace în conținut și mai bogate în sferă, pentru-ca din ele să putem deriva adevărul axiomelor prin o deducție logică.

Vine însă întrebarea: „Dacă axiomele nu se pot deriva din alte judecăți, de unde și pe ce cale își dobîndesc ele certitudinea lor? Răspunsul obișnuit este, că certitudinea axiomelor e dată în ele însele. Formularea acestui răspuns în mod popular ar suna astfel: Adevărul cuprins într-o axioma e sigur. Pentru justificarea acestui idem per idem filo-

sofi metafisici recurg la așa numitul principium rationis sufficientis, care ni se înfățișează în trei forme: 1. „Principium identitatis. 2. Principium contradictionis. 3. Principium exclusivității. Ne încercăm a arăta, că aceste rațiuni n'ar fi suficiente, dacă nu și ar găsi adevărul lor în experiența concretă.

Principiul identității ne spune, că a este a. Ei bine, există vre-un cas concret, în care o senzațiune să devină conșcivă într'un chip și în același timp și în alt chip?

Principiul contradicțiunii, că „o noțiune s nu poate să fie împreună cu o altă noțiune p și în același timp cu negațiunea ei—p”. Cine a mai vădit vre-odată, ca soarele să răsărit și să apună în același timp? Când a mai avut omul senzațiunea frigului și a căldurii în același moment? Cine a mai făcut vre-odată bilanța averii sale și a găsit, că are avere și în același timp ce n'are?

Principiul exclusivității ne garantează, că „judecățile contradictorii nu pot să fie amîndouă false”, că dacă una e falsă, cealaltă trebuie să fie adevărată și întors. A treia nu există. Întrebăm însă existare-ar oare acest principiu în idee, dacă experiența noastră nu ne-ar convinge prin continue senzațiuni, că un teritor sau e împororat sau nu e împororat, că în teatru este sau nu este reprezentațiune, că eu vorbesc cu cineva sau că nu vorbesc etc.? N'am făcut nici odată experiența, că ar fi și al treilea cas cu puțință.

VARIETĂȚI.

(Contra chelnărilor.) La Roma a fost deunădi în piața Colonna o mare intruire a chelnărilor din acel oraș. Dinții s'au adunat în număr de preste două-sute, ca să protesteze în contra întrebunțării de chelnărițe în cele mai multe cafenele și bererii.

Adunarea a fost foarte gălăgioasă; au vorbit patru oratori, după care toți chelnării au început să strige:

Jos chelnărițele! Să se ducă să facă ciorapi! Dați lucru oamenilor de inimă! Trăiască părinții de familie! Adunarea a cutrierat astfel mai multe strade, până a venit în conflict cu nisece cete de polițiști. A fost atunci o tăvăleală hazlie. Cum era noroiu, s'au făcut toți ca dracii. În timpul acesta însă deputațiunea numită de adunare redigia într'o bererie memoriul ce trebuia să se imaneze patronilor.

Dela redactarea unui paragraf doi membri ai deputațiunii s'au luat la bătaie și au stricat păhare și câteva geamuri. Atunci au sărit chelnării stabilimentului, care cu ajutorul unor mușterii i-au dat afară și au închis ușile. Afară deputații au fost luați de poliție și închiși până se vor trezi.

Chelnărițele rid de se prăpădesc de întemplantarea aceasta.

POSTA ULTIMĂ.

Berlin, 22 Noemvrie n. Mesagiul de tron dice: Nisuițele Mele sînt mereu îndreptate spre menținerea păcii. Alianța Noastră cu Austro-Ungaria și Italia nu are alt scop, decît a evita chiar și suferințele unui războiu învingător. Eu aceasta aș afla-o de incompatibilă cu credința Mea creștinească și cu datorințele, pe care le-am primit ca împărat față cu poporul german. Încrederea, cu care am fost întimpinat Eu și politica Mea la toate curțile, pe care le-am cercetat, Mă îndreptătesc să sperez, că Mie și aliaților și amicilor Mei ne va succede cu ajutorul lui Dumnezeu să menșinem Europei pacea.

SERVICIUL TELEGRAFIC al „TRIBUNEI”.

București, 23 Noemvrie n. Lascara Catargiu este ales president al camerei. Conservatorii Manu, Alexandru Lahovary și liberal-conservatorul Vernescu vor intra în cabinet. Teodor Rosetti rămîne president fără portoliu al consiliului.

Berlin, 23 Noemvrie n. Mesagiul de tron este întimpinat de întreagă presa în mod favorabil.

Paris, 23 Noemvrie n. Cele mai multe foi conservative și boulang-iste acasă guvernul, că pregătesc o lovitură de stat. Ele dice, că manifestațiunea proiectată pentru 2 Decemvrie la mormântul lui Baudin, se dice, că va da prilegiu spre aceasta. Se vor provoca conflicte și se vor inventa corupțiuni contra sigurității publice. După aceea conducătorii conservativilor și ai Boulang-iștilor vor fi arestați și judecați prin senat.

Fiune, 23 Noemvrie n. Escadra germană a plecat astăzi la oarele 8 între ovațiunile Fiumanilor, Marinarii germani, postați pe catarguri, au strigat de trei-ori „ura!”

Bibliografie. Avis pentru coruri vocale. Cântări ocazionale pentru sfințele sîrbători ale Crăciunului: Trei colinde populare întocmite pentru cor mixt — pentru cor de bărbați de George Dima. a) O, ce veste minunată! b) Doamne Isuse Christoase! c) La nunta ce s'a-ntemplat în Cana Galileei. A se procura dela compositor, Sibiu, strada Urezului Nr. 19.

Intre doi este numele unei comedii într'un act, localisată de Traian Dumitrescu după François Coppée. Editura „Revistei-Oltene”.

„Revista Politică”. Apare de două-ori pe lună în Suceava. Anul III. Nr. 21 cuprinde: Suceava, 15 Noemvrie 1888. — § 19 al legii fundamentale de stat. — Ședința generală a societății „Școala Română”. Raportul cassarului și al bibliotecarului. — Corespondența particulară. — Dieta Bucovinei. — Privire politică. — Sciri mărunte. — Rectificări. — Bibliografie. — Foița „Revistei Politice”: Bobița, baladă populară, culeasă de Sim. Fl. Marian.

Extrase din „Budapesti Közlöny”.

Licitatiuni:

— 30 Noemvrie st. n. a. c. mobilele lui Stefan Fái (din Udvari) de către executorul jud. din Sătmar. — 6-7 Decemvrie st. n. a. c. imobilele lui Mihail Sárady (în Motyfalva și T. Ujhely) de către judecătoria cercuală din Seleușul-mare.

— 12 Februarie st. n. 1889 imobilele lui George Baktay (în Baracon) de către judecătoria cerc. din Boroș-Ineu.

— 25 Februarie st. n. 1889 imobilele contelui Iosif Blankenstein (în K.-Tarcasa) de către judecătoria cerc. din Bichis.

— 4 Ianuarie st. n. 1889 imobilele Elisei Schimmer de către tribunalul regesc din Panciova.

— 10 Decemvrie st. n. a. c. imobilele lui Marcu Zbagán (în Banlac) de către judecătoria cerc. din Madoș.

Edicte:

A se insinua pretensiunile în 45 de zile: — la rēmasul după George Lupșor (din Petroman) la tribunalul regesc din Timișoara;

— la rēmasul după Sava Marincov (din Belgrad) la tribun. reg. din Becicherecul-mare;

— la rēmasul după Ioan Grépály (din Halmiag) la tribunalul reg. din Elisabetopol;

— la rēmasul după v. d. Iuliana Csaba (din K.-Tarcasa), Mihail Paulik (din T.-Komlós) la tribunalul reg. din Bichis-Giula;

— la rēmasul după Ladislau Molnár (din Cs.-Bagos) la tribunalul reg. din Sătmar-Nemetii;

— la rēmasul după Catalina Rózsa nasc. Bakos (din Baltavár) la tribunalul reg. din Zalaegerszeg;

— la rēmasul după Ambrosie Kisgergely (din Felső-Hangony) la tribunalul reg. din Rimaszombat;

— la rēmasul după Radu Gernęț la tribun. reg. din Brașov.

Post vacant:

— Un post de subnotar la tribunalul reg. din Szabadka, cu salariu de 500 fl. și 100 fl. relut de curtir. — A se adresa în două săptămâni la autoritățile competente.

Buletin meteorologic.

Table with 4 columns: Observat, Diferența din prețidă, Temperatura după Celsius, Maximal și minimal de temperatură, Direcția vântului. Row 1: 738.1, +7.3, -5.2, +2.6 -5.2, NV

Din țeară, 21 Noemvrie, 7 oare dimineața.

Table with 4 columns: Stațiunile, Presiunea atmosferică în mm., Temperatura Celsius, Vântul direcția și tăria. Rows: Sătmar, Budapesta, Cluj, Orșova, Timișoara, Arad, Panciova.

Sosiți în Sibiu.

La 23 Noemvrie n. Hotel „Imperatul Romanilor”. Auner, inginer din Mediaș. Wuckic, voluntar din Budapesta. Hotel „Melzer”. Ioan Bonfr. Iuliu Péterfi, din Prisaca. August. Dankovits, funcționar din Aind.

Economic.

Importul și exportul mărfurilor de lemn. Ieri am adus o notiță despre artiicii cei mai însemnați ai industriei de lemn, care se exportează dela noi, și despre cei care se importează. Astăzi dăm următoarele date, pentru-ca să se vadă cât importăm și cât exportăm:

Am importat:

Table with 3 columns: Anii, măși cub., bani. Rows: 1883, 1884, 1885, 1886, 1887.

Vedem dar, că din 1883 până în 1886 importul a crescut mereu și tot mai mulți bani au eșit din țeară.

Exportul a fost:

Table with 3 columns: Anii, măși cub., bani. Rows: 1883, 1884, 1885, 1886, 1887.

Exportul a fost mai mare decît ca importul. Preste tot artiicii, care se importează și exportează, sînt următorii: lucruri de lemn de strugărie, tēmplărie și dogărie, apoi unelte de lemn pentru lucru de grădină și câmp, unelte de culină. Cofe, donițe, blide de lemn, lași, scrinuri, lacre și sacule de vescu. Ghiulele de popici, bile de biliard, roabe, care de lemn, scări, cruci și rame de ferestri, pipe de lemn, obede de roată, ciubere, jurguri, greble, cădi de lemn, apoi toate uneltele războiului, ca: spete, suluri, bregle ș. a.

Agio la plățirea taxelor vamale.

Ministerul r. u. de finance în înțelegere cu ministerul de interne a hotărît, că la plățirea taxelor vamale cu bani de argint în loc de bani de aur este a se incassa un agio de 21% pentru luna Decemvrie.

Furnisare. Direcțiunea căilor ferate r. ung. de stat a scris un concurs cu oferte pe ziua de 14 Noemvrie a. c. pentru furnisarea diferitelor materii. Se vor furnisa următoarele: cărbuni de peatră, oleuri, unșori, petrolu, unșoare minerală pentru osiele roților, vitriol de cinc, cânepă, oleu de în etc. Informațiuni mai de-aproape se pot cere pe cale oficială dela biroul camerei comerciale din Brașov.

Mierea în Ungaria. Apicultura la noi nu stă chiar excelent, cu toate acestea raportul ministrului de agricultură asupra apiculturii arată unele date destul de îmbucurătoare. Se șcic, că în urma unei dispozițiuni a numitului ministru, țeara noastră e împărțită în ceea-ce privește apicultura în 6 cercuri, și fiecare cerc își are un învățator ambulant, care are să învețe poporul tot ce se ține de cultura practică a albinelor. Acesti învățatori stau sub un inspector suprem; fiecare cerc are o reuniune mare de bărbați cultivatori de albine, ear' această reuniune își are reuniuni filiale.

În toamna anului 1888, deși preste vară a fost secetă, s'au produs în Ungaria 9750 măși cubice de miere, prețul aceleia deci face, — dacă vom calcula de măși 30 fl. — 292.491 fl. În toamna trecută au fost în toată țeară 355.559 stupi, între care 60.186 cu coșnițe mobile, ear' 295.373 cu coșnițe comune de curmeiu împletit. Prețul acestor 355.559 stupi (aproximativ s'au calculat a fi atâția, numărul exact nu se poate cunoaște) este de 1,777.795 fl., dacă prețuim fiecare stup în mediu cu 5 fl.

Să vedem acum câtă miere am exportat și câtă am importat în ultimii ani:

Table with 3 columns: Anii, măși metr., prețul. Rows: 1883, 1884, 1885, 1886, 1887.

Acesta este importul. Dacă îl comparăm cu exportul vedem, că exportul e cu mult mai mare.

Eată exportul:

Table with 3 columns: Anii, măși metr., prețul. Rows: 1883, 1884, 1885, 1886, 1887.

Prețul mărfurilor.

Țărșul de rimători în Steinbruch. În 20 Noemvrie n. s'a notat: ungurești bătrâni grei 46 — cr. până 47 — cr. ungurești grei, tineri 45 1/2 cr. până 49 — cr. de mijloc 48 1/2 cr. până 49 — cr. ușori 48 1/2 cr. până 49 — cr. marfă țărănească, grea 46 cr. până 47 1/2 cr. de mijloc 46 — cr. până 47 1/2 cr. ușoră 47 — cr. până 48 — cr. românești, de Bakony, grei — cr. până — cr. transito ușori — cr. până — cr. transito sîrbesci grei 47 1/2 cr. până 48 1/2 cr. transito de mijloc 47 — cr. până 47 1/2 cr. transito ușori 44 — cr. până 46 — cr. îngurășiți cu ghindă — cr. până — cr. per 4%, compenți dela țeară.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 21 Nov. 1888.

Table with multiple columns: Sîntate, Călitatea per hect., Prețul per 100 chilogr., etc. Rows include Grâu, Sîcără, Oțel, etc.

Cursul pieții din Sibiu.

Table with 2 columns: Hartie monetă română, Lire turcesci, etc. Rows: Hartie monetă română, Lire turcesci, Imperiali, Ruble rusești.

Bursa de Budapesta.

Table with 2 columns: Renta de aur ung., Impurmutul căilor ferate ung., etc. Rows: Renta de aur ung., Impurmutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriilor căilor ferate de Ost ung., etc.

Bursa de Viena.

Table with 2 columns: Renta de aur ung., Impurmutul căilor ferate ung., etc. Rows: Renta de aur ung., Impurmutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriilor căilor ferate de Ost ung., etc.

Bursa de București.

Table with 2 columns: 21 Noemvrie, Cassa, Ultim. Rows: Renta rom. per 1875 5/8, Renta română amort. 5%, etc.

Redactor responsabil: Septimiu Albini.

Spre luare aminte.

Tot omul se face atent, ca la licitațiuni ori într'alte locuri să nu cumpere butoaie de bere goale, care poartă numele meu, deoarece-acele se vor recuira necondiționat ca proprietatea mea fără nici o rebonificare.

[650] 1-3 Ioan Habermann.

INSTITUTUL TIPOGRAFIC din Sibiu

execută tot felul de lucrări tipografice și îndeosebi tipărește cărți de tot felul, anunțuri de căsătorie, anunțuri funebre, placate, bilete de vizită, conturi și blanchete de tot soiul.

Prețurile moderate.

De asemenea Institutul primesc în editură cărți școlare și în genere cărți menite a fi răspândite în popor, precum sunt: povești, snoave, poezii populare, istorioare morale, descrieri de obiceiuri și datini, schițe istorice ori biografii, scrise în stil popular, și alte de asemenea. Condițiunile editurii urmează a fi stabilite prin bună învoială între autor și direcția Institutului.

INSTITUTUL TIPOGRAFIC IN SIBIU.

DICTIONAR

român-germân și germân-român

Sab. Pop. Barcianu,

odin. paroch gr.-or. în Rășinari, asesor consistorial etc. Revidat și complectat

Dr. D. P. Barcianu.

Partea I. Română-germână. 704 pagini.

Prețul 2 fl. 50 cr. v. a.

Chiar acum a apărut:

Partea II. Germână-română. 1152 pagini.

Prețul 3 fl. 80 cr. v. a. = 10 lei.

Depou general pentru România la librăria lui

Alexandru Degenmann,

București, Calea Victoriei 53.

NB. Pentru trimiterea prin poștă 20 cr. v. a. de exemplar.

Institutul tipografic în Sibiu.

Strada Cisnădiei Nr. 3.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI“.

- 1. Pădureanca. Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
... 31. Nusciuo-împărat. Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vândătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1888.

Table with multiple columns showing train routes and fares between cities like Budapest, Arad, Timișoara, Sibiu, and Cămpina Mică. Includes sub-sections for various lines and specific train types.